

Onderzoek en behandeling door de afdeling Medische Psychologie Kinderen en adolescenten

Medische Psychologie

Inleiding

Uw behandelend arts heeft u en uw kind voor onderzoek en/of behandeling verwezen naar de afdeling Medische Psychologie in ons ziekenhuis. De kinder- en jeugdpsycholoog in het ziekenhuis is deskundig op het gebied van psychische factoren die een rol spelen bij kinderen en adolescenten die een ziekte hebben of ziek zijn. In deze folder leest u met welke klachten uw kind terecht kan bij de psycholoog en wat psychologisch onderzoek en behandeling inhouden.

Wanneer naar de kinder- en jeugdpsycholoog in het ziekenhuis?

Psychologische diagnostiek en behandeling wordt gegeven aan kinderen van 0 tot 18 jaar. Hiervoor is een verwijzing door de kinderarts of kinderneuroloog nodig.

Bij jonge kinderen van 0 tot 3 jaar gaat het vaak om regulatieproblematiek, zoals veel huilen of slaap- en eetproblemen, die invloed hebben op het hele gezin. Samen met de ouders denken we na over de oorzaken van het verstoorde ritme en zoeken we naar manieren om het kind weer te bereiken en te helpen om het ritme te herstellen, of zoeken we naar goede hulp in de thuissituatie. Ook zien we binnen deze leeftijdscategorie regelmatig kinderen die te vroeg geboren zijn en bij wie er vragen zijn over de ontwikkeling. Die kinderen worden verwezen voor ontwikkelingsonderzoek en zo nodig begeleiding.

Een tweede groep wordt gevormd door kinderen met ernstige en vaak chronische lichamelijke ziekten, zoals diabetes mellitus (suikerziekte), cystic fibrosis (taaislijmziekte), astma, kanker of epilepsie. De medisch psycholoog wordt bijvoorbeeld ingeschakeld ter ondersteuning van kinderen en ouders. Of als het gedrag en de leefstijl van kind of gezinsleden een negatieve invloed hebben op het ziekteverloop, de behandeling of de therapietrouw. Wanneer de ontwikkeling van een kind verstoord dreigt te raken door ziekte, kan speltherapie worden ingezet. Wanneer kinderen veel psychische hinder ondervinden van intensieve medische behandelingen, kan traumabehandeling middels EMDR (Eye Movement Desensitization and Reprocessing) overwogen worden.

Een derde groep die verwezen wordt betreft kinderen met somatisch on(voldoende) verklaarde lichamelijke klachten (SOLK) zoals buikpijn- en hoofdpijnklaarten, of conversie klachten (psychische stoornis). Bij deze kinderen bekijken we eerst of er mogelijk psychische oorzaken zijn voor de klachten, zoals gepest worden, overvraging op school of gezinsproblemen. Ook als die er niet zijn, zoeken we naar manieren om minder last te hebben van de klachten middels cognitieve gedragstherapie, hypnotherapie of gesprekstherapie.

Hoe gaat het in zijn werk?

Nadat de behandelend arts uw kind heeft aangemeld bij onze afdeling, nemen wij zo spoedig mogelijk contact met u op. Is uw kind in het ziekenhuis opgenomen, dan bezoekt de kinder- en jeugdpsycholoog uw kind op de Kinder- en Tienerafdeling en nodigen wij u uit voor een gesprek. Vindt de verwijzing poliklinisch plaats, dan worden u en uw kind schriftelijk uitgenodigd voor een eerste oriënterend gesprek.

Het eerste gesprek vindt meestal plaats met ouders en kind samen, maar in sommige situaties wordt er voor gekozen om het oriënterende gesprek eerst alleen met de ouders te laten plaatsvinden.

Als u het zelf verstandiger vindt om eerst als ouders een gesprek te hebben en uw kind pas bij het tweede gesprek mee te nemen, kan dat. De kinder- en jeugdpsycholoog bespreekt met u de specifieke problemen en daarmee samenhangende zaken. Ook vraagt zij uw kind naar zijn of haar kijk op de situatie. Het eerste gesprek duurt ongeveer drie kwartier en aan de hand daarvan bekijkt de psycholoog of verdere gesprekken met u en/of uw kind zinvol zijn. Ook kan een psychologisch onderzoek voorgesteld worden. Dit is een hulpmiddel om de problematiek van uw kind verder in kaart te brengen.

Psychologisch onderzoek

Tijdens het psychologisch onderzoek worden testen en vragenlijsten afgenomen. De inhoud van het onderzoek is afhankelijk van de leeftijd van uw kind, maar natuurlijk ook van de hulpvraag.

Bij jonge kinderen van 0 tot 6 jaar gaat het vaak om ontwikkelingsonderzoek. Deze tests bestaan uit spelletjes – zoals puzzels, tekenen, taaltaakjes, soms motorische taken. De test laat dan zien hoe uw kind zich in vergelijking tot leeftijdsgenootjes heeft ontwikkeld. Soms zien we uw kind ook in de spelkamer om te observeren hoe het spontane spel en de contactname is.

Bij kinderen vanaf ongeveer 6 jaar kunnen de tests gericht zijn op het cognitieve functioneren (intelligentieniveau, leren en geheugen, aandacht, tempo) en de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Het onderzoek wordt uitgevoerd door een psychodiagnostisch werker en neemt vaak één of twee dagdelen in beslag, afhankelijk van de leeftijd van uw kind. De psycholoog bespreekt de resultaten van het onderzoek op een later tijdstip met u en wanneer uw kind ouder is dan 12 jaar, ook met hem of haar. Soms is het al voldoende dat u en uw kind weten waardoor de klachten veroorzaakt worden. In andere gevallen dienen de klachten ook behandeld te worden en adviseert de psycholoog op welke manier behandeling kan plaatsvinden, ofwel in ons ziekenhuis, ofwel elders.

Psychologische behandeling

Omdat kinderen sterk verbonden zijn met ouders en andere gezinsleden, worden vaak zowel ouders als kind betrokken bij de psychologische behandeling. In overleg met u en het kind wordt gekozen voor een behandelvorm. Soms wordt er groepsbehandeling aangeboden. Soms worden gesprekken met de ouders gevoerd over hun omgang met het kind, dit noemen we mediatetherapie.

Op de website www.mst.nl vindt u onder *Specialismen & Afdelingen* → *Medische Psychologie* meer informatie over de behandelvormen die worden aangeboden op onze afdeling.

Verwijzing naar andere hulpverleningsinstanties

Is een behandeling of onderzoek nodig die niet binnen de medische psychologie past of nodig is, dan overlegt de psycholoog met u over een verwijzing naar een andere instantie of hulpverlener. Dit kan een eerstelijnspsycholoog, maatschappelijk werker, zelfstandig gevestigd psychotherapeut, de wijkcoach, of een instelling voor geestelijke gezondheidszorg (Mediant, Karakter of Accare) zijn.

Privacy en inzage recht

In het kader van privacy en inzage recht maken wij u attent op het volgende:

- De medewerkers van de afdeling Medische Psychologie hebben een beroepsgeheim. Dit betekent dat informatie over onderzoek en behandeling alleen met uw toestemming aan instanties of personen buiten het ziekenhuis mag worden verstrekt;
- Vertrouwelijke informatie wordt, voor zover van belang voor de hulpverlening, gerapporteerd aan de verwijzend specialist of aan andere direct bij de behandeling betrokken ziekenhuismedewerkers. Er wordt ook aan de huisarts gerapporteerd. Deze is een sleutelfiguur in de medische zorg rond de patiënt. Indien u hier bezwaar tegen heeft kunt u dit aangeven bij uw behandelend psycholoog;
- Correspondentie met de verwijzer wordt opgenomen in het Elektronisch Patiënten Dossier (EPD). Het is belangrijk dat zorgverleners veilig en betrouwbaar relevante gegevens met elkaar kunnen delen. Dat maakt de kans op fouten kleiner en ondersteunt de samenwerking tussen zorgverleners. Als een behandelaar het EPD wil inzien moet er sprake zijn van een behandelrelatie. Ook moet de inzage nodig zijn voor uw behandeling. Alle andere rapportage wordt opgenomen in een afgeschermd psychologisch dossier en is enkel toegankelijk voor behandelaren van de afdeling Medische Psychologie;
- U en uw kind hebben het recht op inzage in het dossier en een kopie van de rapportage van onderzoek of behandeling. Als u dit wenst, kunt u dit laten weten aan de psycholoog. Bij kinderen tussen de 12 en 16 jaar zullen zowel u als uw kind hiervoor toestemming moeten geven. Kinderen van 16 jaar en ouder hebben het recht op inzage in het dossier waarbij geen toestemming van ouders is vereist.

Kwaliteitsbewaking

Wij streven een zo goed mogelijke dienstverlening na. Onze psychologen zijn aangesloten bij het Nederlands Instituut voor Psychologen (NIP) en BIG-geregistreerd. Zij zijn gehouden aan de gedragsregels zoals die zijn vastgelegd in de beroepscode voor psychologen en binnen de wet BIG (Beroepen in de Gezondheidszorg). Indien er zaken zijn die u niet begrijpt of waar u ontevreden over bent, bespreken we deze graag met u. Mocht dit niet tot een oplossing leiden, dan kunt u zich via het Patiënten Service Centrum van ons ziekenhuis wenden tot de klachtenfunctionaris, te bereiken via het nummer (053) 4 87 20 45.

Meer informatie?

Meer informatie kunt u vinden:

- Voor klachten of suggesties of voor meer informatie over uw rechten als patiënt en het geven van toestemming voor behandelingen en / of onderzoek, kunt u terecht bij het Patiënten Service Centrum van MST: www.mst.nl
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS): via www.rijksoverheid.nl
- Nederlands Instituut van Psychologen: www.psynip.nl

Praktische informatie

Voor uw afspraak in het ziekenhuis verzoeken wij u het volgende mee te nemen:

- Geldig legitimatiebewijs, bijvoorbeeld een paspoort, identiteitskaart of rijbewijs;
- Bewijs van inschrijving van uw zorgverzekeraar of uw zorgpas;
- De afspraakbevestiging.

Het secretariaat Medische Psychologie is bereikbaar op werkdagen **van 08.00 - 16.30 uur**.

Kunt u de gemaakte afspraak niet nakomen, geeft u dit dan zo mogelijk, maar uiterlijk 24 uur van tevoren, telefonisch aan ons door. Wij kunnen dan iemand anders in uw plaats uitnodigen. U kunt desgewenst een nieuwe afspraak maken.

Wijzigt er iets in uw gegevens (bijvoorbeeld bij verandering van zorgverzekeraar of verhuizing), dan verzoeken wij u dit voorafgaand aan uw afspraak te laten wijzigen bij de receptie in de centrale hal.

Belangrijke contactgegevens

- Medische Psychologie, route C18. telefoon (053) 4 87 28 30.

Tenslotte

U heeft recht op juiste en volledige informatie. Pas als u voldoende inzicht heeft, kunt u weloverwogen toestemming geven voor een bepaalde behandeling of een bepaald onderzoek. Als iets u niet geheel duidelijk is, vraagt u de psycholoog dan om nadere uitleg.

Deze tekst is gebaseerd op materiaal dat is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de Psychologen Algemene / Academische Ziekenhuizen (PAZ), een sectie van het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP).